

ISRAËL

NIEUWS UIT

Nr. 11 – November 2009

Waar haalt

Israël

het recht vandaan om
Palestina voor zich op
te eisen?

Pagina 4

EEN MESSIAANS PANORAMA VANUIT JERUZALEM

Messiaanse Joden en de RaMBaM (Maimonides)

«Ga, zeg tot dit volk: Hoort aldoor – maar verstaat niet, en ziet aldoor – maar merkt niet op! Maak het hart van dit volk vet, maak zijn oren doof en doe zijn ogen dichtkleven, opdat het met zijn ogen niet zie en met zijn oren niet hore en opdat zijn hart niet versta, zodat het zich niet bekere en genezen worde!» (Jes. 6:9-10; vgl. Mat. 13:14-15).

DR. GERSHON NEREL – DEEL 40

Van 2 tot 6 augustus 2009 vond op het terrein van de Hebreeuwse universiteit in Jeruzalem het *Vijftiende wereldcongres voor Joodse studies* plaats. Het is het belangrijkste gebeuren op dit vakgebied. Tegelijkertijd is het ook het belangrijkste forum voor nieuwe inzichten en ontdekkingen. In 380 sessies konden de deelnemers ongeveer 1400 (!) toespraken beluisteren. Onder andere over de volgende thema's: «De Bijbel en zijn wereld»; «Rabbinse literatuur, Joodse wet en Joods denken»; «Geschiedenis van het Joodse volk»; «Moderne Joodse maatschappij, opvoeding en onderwijs»; «Hebreeuwse literatuur en Joodse folklore»; «Projecten in onderzoek en techniek».

In mijn lezing behandelde ik het onderwerp: «Het kruis en de grote adelaar met het oog op de dertien geloofsartikelen: Joodse gelovigen in Yeshua in de 20ste eeuw en Maimonides – imitatie en polemië». Deze toespraak was onderdeel van een driedelige reeks over het algemene onderwerp: «Hoe men Maimonides in de huidige tijd opvat». Een andere toespraak was getiteld: «Maimonides en Kant: het werk *Wetenschap van het jodendom* als bewijs voor het vooruitlopen op het Kantse denken door Maimonides». Alle toespraken van de serie vielen onder de algemene titel: «Joods denken». Mijn uiteenzettingen moesten de opvattingen van de moderne Joodse discipelen van Messias Yeshua weergeven. Want deze groepering is de facto een vast bestanddeel van het jodendom.

Bij mijn presentatie vergeleek en analyseerde ik twee teksten over geloofsprincipes. De eerste was een Messiaanse geloofsbelijdenis die rond het jaar 1913 door Joseph Immanuel Landsman (1869-1931) is opgesteld. De tweede waren de beroemde geloofsartikelen van Maimonides (1135-1204). Deze Joodse geleerde staat ook bekend onder de afgekorte naam RaMBaM, die bestaat uit de beginletters van zijn Hebreeuwse titel en naam: Rabbijn Moshe Ben Maimon. Beide teksten zijn oorspronkelijk in het Hebreeuws

opgesteld. Beide bevatten dertien geloofsartikelen.

Joseph Immanuel Landsman is in Litouwen geboren. Toen hij op ongeveer 20-jarige leeftijd tot geloof in Yeshua kwam werd hij door zijn joodsorthodoxe familie verstoten. Langzamerhand eigende hij zich een omvangrijke theologische kennis toe. Op grond van zijn goede talenkennis (Hebreeuws, Jiddisch, Engels en Pools) publiceerde hij veel boeken en artikelen over Yeshua en het jodendom. Maimonides, een beroemd Joods filosoof, arts en theoloog, stamde uit Spanje. Hij was later ook bekend onder de titel «grote adelaar» omdat hij met zijn grote geleerdheid en zijn grote invloed zijn voorgangers onder de Joodse wijzen huizenhoog overtrof.

Joseph Immanuel Landsman heeft zijn Messiaans-joodse geloofsbelijdenis opzettelijk in dertien artikelen opgedeeld. Elk artikel begint met de woorden: «Ik ben er volkomen van overtuigd.» Het is een imitatie van de door Maimonides opgestelde dertien geloofsartikelen. Deze staan tegenwoordig in bijna alle uitgaven van het Joodse gebedsboek (Siddoer). Op deze manier bewerkstelligde Landsman een confrontatie met elk artikel van de geloofsbelijdenis van Maimonides en wel vanuit het oogpunt van het Oude en het Nieuwe Testament. Daarmee gaf hij de aanzet tot een «polemische discussie» over thema's als Schepper en schepping, de eenheid van God, de Tora en de profeten, de Messias en de opstanding van de doden.

In zijn geloofsbelijdenis over Yeshua legde Landsman het zwaartepunt op de vraag hoe men een ware profeet en een ware Messias resp. verlosser kan herkennen en dus een valse profeet en een valse Messias kan ontmaskeren. Terwijl Maimonides de bijbelse naam van God in zijn geloofsartikelen bewust onvermeld laat, gebruikt Landsman in zijn tekst van het begin af aan de vier letters van de naam JHWH. Landsman benadrukt dat Messias Yeshua al in de hemel bestond vóór Zijn menswording en dat Hij de wereld heeft geschapen. Een punt in Landsmans

polemië tegen Maimonides is de zondevergeving. Zowel Joden als niet-joden ontvingen die door het geloof in het verzoningsoffer van Yeshua aan het kruis. De vergeving geschiedt uit genade en wordt niet, zoals Maimonides in zijn geloofsartikelen schrijft, verkregen door het houden van de wet van Mozes. Het door Landsman geschreven «credo» was een duidelijke uitdaging aan de door Maimonides geformuleerde leerstellingen die hij niet met bijbelverzen heeft gestaafd.

Aan het eind heb ik nog verteld dat een collega van me, de Jeruzalemse historicus professor Israel Y. Yuval, onlangs had beweerd dat de RaMBaM zichzelf als «tweede of herleefde Mozes» had gezien en daarom ook bepaalde Messiaanse aanspraken had gehad. Anders uitgedrukt: Maimonides heeft zich waarschijnlijk als voorloper van de volgens Joodse overtuigingen nog te verwachten Messias beschouwd. Volgens deze theorie heeft de RaMBaM zich eventueel zelfs als een profeet of een potentiële verlosser beschouwd. Per slot van rekening hebben zijn omvangrijke commentaren op de Tora de Joodse wereld wel van de grondvesten af omgevormd – net als destijds de op de Sinai aan de «eerste Mozes» gegeven Tora. Na een vergelijking en een analyse van beide geloofsbelijdenissen ben ik tot de volgende slotsom gekomen: beide teksten zijn getuigen van een unieke ontmoeting van twee tegengestelde «geloofsdienststellingen» op het keerpunt tussen jodendom en christendom. Het heeft er alle schijn van dat Landsman met zijn tekst geen parodie op de geloofsartikelen van Maimonides wilde maken. Hij heeft het eerder verstaan als een aanzet tot een broederlijke dialoog over de verschillende aspecten van navolging en polemië.

Na de lezing toonden enkele deelnemers belangstelling voor de tegenwoordige Messiaans-joodse beweging. De leider van de organisatie vroeg om een kopie van de geloofsbelijdenis van Landsman, en ik heb hem daar met plezier een exemplaar van gegeven. ■